

Muziek

INTERVIEW SINGER-SONGWRITER VINICIO CAPOSSOLA

De succesvolle Italiaanse zanger Vinicio Capossola heeft iets met tragische zeehelden. Op zijn nieuwe plaat bezingt hij ze. Capossola's concerten zijn een spektakel met zeemansbravoure en een scheut rum. Zelf meemaken? Maandag aanmonsteren in de Melkweg in Amsterdam. Door **Pablo Cabenda** Foto **Mike Roelofs**

Kapitein Capossola

Het leek zijn management wel leuk Vinicio Capossola te trakteren op een boottochtje. De man heeft zelf immers een dubbelalbum *Marinai, Profeti e Balene* (Zeelui, profeten en walvisen) vol geschreven met liederen geïnspireerd door mythische zeeavonturen. Dus zong tijdens Koninngedag op de voorplecht van een rondvaartboot de Italiaanse zangerschrijver-componist uit volle borst, terwijl de schuimende golven van de Amsterdamse kanalen werden getrotseerd. Kukelde ineens een beschonken landrot in het water. Lichte paniek, gevolgd door opluchting toen de feestvierder aan boord werd geholpen en alles oké bleek.

Passender kon het niet. Een avontuur van gelegenheidskapitein Capossola, in Italië een nationaal idool dat stevast voor duizenden optreedt, is niet compleet als er niet minstens één man overboord gaat of wordt verleid door sirenen. Gebeurt allemaal op *Marinai, Profeti e Balene*. Capossola liet zich inspireren door mannen met baarden, maar dan van bijbelse statuur of op zijn minst literaire proporties.

Tragische zeehelden zoals Odysseus of Billy Budd, de zeeman uit de 19de-eeuwse novelle van Herman Melville; Capossola heeft er iets mee. Zoals de preek van dominee Mapple

uit John Hustons verfilming van *Moby Dick*. In deze scène houdt predikant Orson Welles een donderpreek op een als voorstevan verbouwde kansel. Capossola: 'Precies zo'n spreekgestoelte hebben we ook op het podium tijdens het concert. Ik houd van die Shakespeariaanse taal en het drama.'

Een concert van Capossola is daarom een theatrale gebeurtenis. Niet alleen door de verhalende en beeldende liedjes waarin het hijsen van de zeilen het ritme aangeeft, of de koren die zijn versterkt met zeemansbravoure en een scheut rum, maar ook door de kostuums waar Capossola zich in hijst. 'Ik wil dat mijn publiek zich verwondert, ik wil mensen blij maken en zelfs angst aanjagen, om ze aan het eind een catharsis te laten ondergaan.'

Met decors en verkleedpartijen gidst de spreekstalmeester zijn luisteraars door zijn muziekcircus. Hij werd al eens een kruising tussen Tom Waits en Paolo Conte genoemd. Marc Ribot, Waits' vaste gitarist, ging zelfs mee op tournee. *Marinai, Profeti e Balene* noemt hij in een Amsterdams hotel met gevoel voor drama zijn eigen ark. 'Maar dan met een bemanning die Noach destijds heeft vergeten. De verdoemden die proberen thuis te komen.'

Hij heeft voor zijn nieuwste album als thema uitdrukkelijk iets zo klassiek en ver verwijderd van de alle-

daagse realiteit gekozen, omdat 'ik in mijn muziek een taal moet spreken die groter is dan ikzelf ben. Om me eraan te herinneren wat een man precies is in de diepere betekenis. Dat vind je niet in de actualiteit, maar in meesterwerken die kunnen dienen om je eigen wereld te begrijpen.'

Dus dat hij, heel actueel, Berlusconi in een van zijn liedjes flink aangepakt zou hebben, zoals weleens werd beweerd? Hij maakt een verveeld wegwerpgebaar. 'Die man is het niet eens waard om genoemd te worden. Ik gebruik liever metaforen en zing zo over meerdere Berlusconi's dan alleen die ene.'

Zo verandert het van specifiek naar tijdloos. En voor tijdloos en grote waarheden kom je al snel terecht bij een Homerus of de Bijbel. Of bij *Lord Jim*, de roman van Joseph Conrad en een liedje van Capossola, waarin de hoofdfiguur na als bemanningslid op zee gefaald te hebben, een tweede kans krijgt op eerherstel. Of *Il Grande*

Een kruising tussen Tom Waits en Paolo Conte

Leviatano, waarin de hoofdpersoon, begeleid door een piano in de laagste regionen, als Jonas uit de buik van de walvis klimt en de verlossing weerklinkt in een jubelend slotkoor en orgelakkoorden die als zonnestrallen door het wolkendek priemen.

Het is een manier van muziek maken die ver verwijderd is van hoe de 46-jarige zanger en componist zijn carrière begon. Capossola's debuutalbum had dezelfde producer als Paolo Conte en hij zong achter de piano liedjes die ingebed waren in de Italo-Amerikaanse cultuur van Louis Prima. Er sprak een verlangen uit net zo'n crooner te worden als de Italiaans-Amerikaanse ster Vic Damone, zegt hij nu. Toen hij in 1996 gitarist Marc Ribot ontmoette, ging het roer om. Nog steeds trouw aan zijn Italiaanse roots gaf hij samen met Ribot de volksdans de Tarantella een experimenteel elektrisch draai op *Il Ballo di San Vito*. Sindsdien heeft hij samengewerkt met uiteenlopende artiesten als de tex-mex band Calexico en het Macedonische zigeunerorkest Kocani Orkestar.

Avontuur in al zijn vormen is ontbeerlijk. Ook tijdens een concert. En die catharsis die hij op het podium probeert te bewerkstelligen, is toch wezenlijk hetzelfde als dat gevoel van thuiskomen? Eindelijk je bestemming hebben bereikt na vele omzwervingen? Wilde hij ook meemaken. Net als Odysseus en kapitein

Ahab uit *Moby Dick* ondernam hij een ongewisse reis die in dienst stond van het album. 'Het moest een gewichtige, omslachtige onderneming worden. Niet alleen maar om een bepaalde ervaring op te roepen. Het ging mij ook om de identificatie. Ik raak pas diep betrokken als ik me kan identificeren met datgene waarover ik schrijf. Alleen over de boot lezen is niet voldoende. Ik moet ook op de boot zijn.'

Dus organiseerde Capossola zijn eigen odyssee en reisde met een vleugel - 'mijn eigen walvis' - van Noord-Italië naar Napels, waar het monster werd verscheept naar het eiland Ischia. 'Het was een Seiler-vleugel dus het klopte. We hebben hem naar het Castella Aragonese gehesen, waar hij uiteindelijk zo'n 80 meter boven de zee hing. En in het kasteel werd een deel van het album opgenomen.'

Een strenge ruimte als een klooster, waar de zee slechts te zien was door een smal raampje, maar de elementen zich voortdurend kenbaar maakten. 'Als het er te hard waaide, konden we niet eens opnemen. Maar je ruikt de zee en als je goed luistert, kun je hem zelfs als een basso continuo overal doorheen horen.'

Vinicio Capossola - *Marinai Profeti e Balene* is vorige week uitgekomen. Capossola speelt maandag in de Melkweg in Amsterdam